

การนิเทศการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องของโรงเรียน
ในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาอมก๋อย สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

Educational Supervision for the Continuous Educational Quality
Development of Schools in Omkoy Education Development
Network Group under Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 5

กิติเกษม เนตรกระจ่าง¹

จิระวัฒน์ ญาณโสภณ²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนิเทศการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการนิเทศการจัดการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาอมก๋อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ประชากรที่ใช้ประกอบด้วยผู้บริหารและครู จำนวน 173 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาอมก๋อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการวัดผลประเมินผล ด้านการนิเทศการพัฒนาหลักสูตร และด้านการนิเทศสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะพบว่า สถานศึกษาควรมีการร่วมมือวิเคราะห์ วิพากษ์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา และประเมินผลการนิเทศการจัดการศึกษา เพื่อหาแนวทางการพัฒนา นำผลการประเมินที่ได้ไปปรับปรุงแผนการนิเทศการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: การนิเทศการจัดการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

Abstract

The aims of this research are to study the educational supervision for the continuous educational quality development, problems and suggestions for the educational supervision for the continuous educational quality development of schools in Omkoy Education

¹ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ email: kittikasam_nat@northcm.ac.th

² คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

Development Network Group under Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 5. The population of the research consisted of school administrators and teachers; 173 in the total. The data was collected via questionnaires and then was analyzed by the statistical methods of frequency, percentage, mean and standard deviation.

The results showed that overall the educational supervision for the continuous educational quality development of schools in Omkoy Education Development Network Group was at the highest level. When considered in descending order by the average of the most to the least; the educational supervision, the measurement and evaluation supervision, the curriculum development supervision, and the instructional aids supervision, respectively.

The suggestions were as follows: should have the opportunity to analyze the strength and weaknesses and the educational supervision to find the guidelines for development, and should apply supervision results to improve the educational supervision planning for continuous improvement.

Keywords: Educational supervision, Continuous educational quality development

บทนำ

การศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545 ความมุ่งหมายและการศึกษาเป็นหลักในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และมีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการกระบวนการเรียนรู้กำหนดให้จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนจากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติและเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 2-14) ครูผู้สอนซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญในการปูพื้นฐาน ด้านการศึกษาของชาติ ทำหน้าที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียน การศึกษาระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคนในชาติ หากครูผู้สอนขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนก็จะส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรได้รับการพัฒนา และได้รับความช่วยเหลือให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งครูผู้สอนที่มีคุณภาพ ย่อมจะส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพและสิ่งที่จะช่วยให้ครูผู้สอนเกิดการพัฒนาดังกล่าวก็คือ การนิเทศการสอน หรือการนิเทศการจัดการศึกษา

การนิเทศเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาครูผู้สอนให้มีคุณภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยจะต้องมีการวางรากฐานอย่างต่อเนื่องและเป็นขั้นตอน ครูผู้สอน

จะต้องได้รับการนิเทศเพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และทักษะกระบวนการในการแสวงหาความรู้ เพื่อจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ ทักษะด้านความคิดและมีเจตคติที่ดี เพื่อเสริมสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพและเป็นการกำลังสำคัญของประเทศชาติ ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ครูผู้สอนและผู้จัดการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้ให้ทำมาเป็นผู้ถ่ายทอดความเป็นผู้ช่วยเหลือส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตน สิ่งหนึ่งที่ครูผู้สอนต้องระลึกถึงอยู่เสมออีกคือการช่วยเหลือให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสังคม แม้ว่าผู้เรียนจะมีความแตกต่างกันก็ตาม ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ที่ดีต้องมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ และด้านสังคมเป็นสำคัญ การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงการพัฒนาการทางด้านร่างกายและสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง การจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นจึงควรนำรูปแบบและวิธีการสอนที่หลากหลายเข้ามาใช้โดยมุ่งเน้นจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ และการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 3-4)

รายงานสถานการณ์และแนวโน้มของสังคมไทยของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 พบว่า คุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทยยังอยู่ในระดับต่ำ คนไทยได้รับโอกาสทางการศึกษาสูงขึ้น โดยมีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรวัยแรงงาน อายุ 15-59 ปี เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 8.8 ปี ในปี พ.ศ. 2551 เป็น 9.3 ปี ในปี พ.ศ. 2558 แต่เมื่อพิจารณาคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนขั้นพื้นฐาน (O-NET) พ.ศ. 2558 พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 และผลการสอบ Programme for International Student Assessment หรือ PISA ที่อยู่ในระดับต่ำกว่าอีกหลายประเทศที่มีการพัฒนาในระดับใกล้เคียงกัน (สำนักงานกฤษฎีกา, 2560 : 41) ปัจจุบันการนิเทศการศึกษาโดยศึกษานิเทศก์จากภายนอกนั้นไม่สามารถทำได้อย่างทั่วถึงเพราะจำนวนศึกษานิเทศก์มีน้อยไม่เพียงพอเมื่อเปรียบเทียบกับความต้องการการนิเทศของครูผู้สอนในสถานศึกษา ตลอดจนความรู้ความสามารถของศึกษานิเทศก์ก็ไม่สามารถครอบคลุมไปทุกสาขาวิชา เพื่อแก้ปัญหาจึงจำเป็นต้องมีการนิเทศภายในสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมเกียรติ วงษ์หาบุศย์ (2551 : 74) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการนิเทศภายในของครูผู้สอนในสถานศึกษา พบว่า ความต้องการนิเทศภายในของครูผู้สอนในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

เกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ยังได้กำหนดให้การนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การประเมินด้วย โดยระบุไว้ในด้านผู้บริหาร มาตรฐานที่ 12 เกณฑ์การพิจารณาข้อที่ 12.2.5 สถานศึกษามีระบบการนิเทศการเรียนการสอนและนำไปปรับปรุงอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักเห็นความสำคัญ และนำไปปฏิบัติในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และได้ผลอย่างเป็นรูปธรรม (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2546 : 9)

จากประเด็นปัญหาของการศึกษาไทยในด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ พบว่า เด็กเครียด เด็กไม่มีความสุขกับการเรียน เด็กเรียนเยอะแต่ผลสัมฤทธิ์ต่ำ กระบวนการเรียนรู้ไม่พัฒนาเด็ก ด้านครูพบว่า ครูมีภาระงานมาก ครูไม่ครบชั้น ครูสอนไม่ตรงเอก ครูขาดขวัญและกำลังใจ ครูไม่เก่ง และจากนโยบายของพลเอกดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ ขณะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการพัฒนาครูที่ไม่เก่ง ขาดเทคนิคในการสอน ให้ทำโครงการพัฒนาระบบการนิเทศ (สำนักงาน ก.ร. 2559 : 16)

สภาพปัญหาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษามอกล้อยที่ผ่านมา พบว่า ประสบปัญหาคล้ายคลึงกันในด้านการเรียนการสอน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สืบเนื่องมาจากครูส่วนใหญ่ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนมีจำนวนน้อยในแต่ละชั้น ครูสอนไม่เต็มเวลาเต็มความสามารถเพราะมีภารกิจอื่นที่นอกเหนือจากการเรียนการสอน เมื่อศึกษาถึงข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา การสอบ O-NET ปีการศึกษา 2558 และ O-NET ประจำปีการศึกษา 2559 ที่ผ่านมามีค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในระดับประเทศในเกือบทุกรายวิชา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5. กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการศึกษา, 2560 : 25) การแก้ไขปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำของโรงเรียนจึงเป็นประเด็นที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพและเกิดผลสูงสุดต่อผู้เรียน ครูต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นคนเก่ง ซึ่งในกระบวนการพัฒนาครูนี้ต้องเริ่มตั้งแต่กระบวนการผลิตครูจนกระทั่งถึงการพัฒนาครูประจำการโดยใช้หลักการนิเทศการศึกษาที่ถูกต้อง การนิเทศภายในจึงมีความสำคัญเพราะเป็นการบริหารโรงเรียนโดยให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม ซึ่งการบริหารโรงเรียนจะบรรลุผลจะต้องมีการปฏิบัติการนิเทศภายในและใช้การนิเทศภายในเป็นเครื่องมือในการให้ความช่วยเหลือ แก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารัง ชื่นนิรันดร์ (2550 : 72) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรและด้านการวัดผลประเมินผลมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และด้านการพัฒนาบุคลากรทางการสอนได้รับการปฏิบัติน้อย ปัญหาที่พบ คือ ครูยังไม่เข้าใจหลักสูตรที่ชัดเจน ไม่มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย สื่อไม่มีความทันสมัย และครูผู้สอนไม่มีความชำนาญในการวัดผลประเมินผล

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการนิเทศการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษามอกล้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ซึ่งจะเป็นข้อมูลในการพัฒนาการนิเทศการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและได้แนวทางการพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน โดยเฉพาะด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดไตร่ตรอง มีวิสัยทัศน์และมีทักษะในการดำเนินชีวิตได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการนิเทศการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษายอย่างต่อเนื่องของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษามก้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการนิเทศการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษายอย่างต่อเนื่องของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษามก้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เพื่อได้ข้อมูลการนิเทศการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษายอย่างต่อเนื่องของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษามก้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5
2. เพื่อได้แนวทางในการพัฒนาการนิเทศการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษายอย่างต่อเนื่องของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษามก้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาการนิเทศการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษายอย่างต่อเนื่องของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษามก้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 โดยผู้วิจัยได้นำทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการจัดการศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผล และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามวงจรคุณภาพ PDCA (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548 : 27)

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาการศึกษามก้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 9 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 113 คน

วิธีดำเนินการ

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาอมก๋อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 จำนวน 113 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามการนิเทศการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามการนิเทศการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาอมก๋อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 เป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาอมก๋อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

2.2 การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.2.1 ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร ทฤษฎี แนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับการนิเทศการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และรายละเอียดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเรื่องการนิเทศการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาอมก๋อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ใน 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผล

2.2.2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือและปรับแบบสอบถามเรื่องการนิเทศการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาอมก๋อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ใน 4 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548 : 27) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2.3 ศึกษาความหมาย ทฤษฎี หลักการ แนวคิด องค์ประกอบเพื่อทำนियามศัพท์ในการวิจัย และนํานิยามเชิงปฏิบัติการมาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

2.2.4 นำแบบสอบถามฉบับร่างที่จัดทำขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบแก้ไข

ให้มีความตรงและความสมบูรณ์ของเนื้อหา รวมทั้งการใช้ภาษาที่เหมาะสม

2.2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำแบบสอบถามไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Item-Objective Congruence (IOC) โดยพิจารณาข้อที่มีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 เป็นต้นไป

2.2.6 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เมื่อปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

2.2.7 นำแบบสอบถามที่จัดทำสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยนำไปใช้กับโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาบ่อหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ได้แก่ โรงเรียนบ้านนาฟ่อน โรงเรียนบ้านบ่อหลวง และโรงเรียนบ้านพุย

2.2.8 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธี Cronbach's Alpha Coefficient มีค่าเท่ากับ 0.95

2.2.9 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อเตรียมส่งไปยังประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.1 ขออนุญาตจากสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.2 ผู้วิจัยขออนุญาตจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ถึงโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษามก้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2.3.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2.3.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ทุกฉบับ

2.3.5 จำแนกแบบสอบถามโดยการคัดแยกฉบับตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แล้วนำคะแนนที่ได้จัดพิมพ์ลงเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ความถี่และร้อยละแล้วนำเสนอในรูปตารางพร้อมกับคำบรรยายประกอบ

2.4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเรื่องการบริหารจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษามก้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ตามความคิดเห็นของครูสอน โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเสนอในรูปแบบตาราง แล้วนำผลการวิเคราะห์ทางสถิติมาแปลผล ดังนี้ สำหรับเกณฑ์การแปลผลของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 122)

2.4.3 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปและอภิปรายผล

2.4.4 วิเคราะห์ข้อมูลจากปัญหาและข้อเสนอแนะของการนิเทศการจัดการศึกษา
เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาอมก๋อย สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มาสรุปและอภิปรายผลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content
Analysis)

สรุปผลการวิจัย

การนิเทศการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องของโรงเรียนในกลุ่ม
เครือข่ายพัฒนาการศึกษาอมก๋อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 โดยรวม
อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียง
ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอน ($\mu = 4.55$) ด้านการนิเทศ
การวัดผลประเมินผล ($\mu = 4.53$) ด้านการนิเทศการพัฒนาหลักสูตร ($\mu = 4.52$) และด้านการนิเทศสื่อการเรียน
การสอน ($\mu = 4.50$) ตามลำดับ

การนิเทศการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องของโรงเรียนในกลุ่ม
เครือข่ายพัฒนาการศึกษาอมก๋อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มีแนวทาง
ในการนิเทศการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้ ด้านการนิเทศการจัด
การเรียนการสอน ควรมีการส่งเสริม สนับสนุน ตระหนักในความสำคัญของการนิเทศการจัดการเรียน
การสอน และมีการวางแผน ตรวจสอบ ประเมินผลการนิเทศการจัดการเรียนการสอนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง
ด้านการนิเทศการวัดผลประเมินผล ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีการกำหนดตัวชี้วัด เป้าหมาย
ความสำเร็จของการนิเทศการวัดผลประเมินผลการศึกษา จัดให้มีการปรับปรุงงานการนิเทศการวัดผลประเมินผล
ผ่านเครื่องมือและเทคนิควิธีที่เลือกใช้ได้อย่างมีคุณภาพ และมีการตรวจสอบอย่างทั่วถึง สนับสนุนให้
สถานศึกษามีการจัดสรรทรัพยากร จัดสิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือ เครื่องใช้อย่างพอเพียงกับความต้องการ
ในการดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรมในการนิเทศการวัดผลประเมินผล ด้านการนิเทศ การพัฒนา
หลักสูตร ควรมีการสนับสนุนให้สถานศึกษามีการสำรวจสภาพการณ์ของการนิเทศการพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษา ส่งเสริมให้สถานศึกษามีการวางแผน สนับสนุนให้มีคณะกรรมการการนิเทศการพัฒนาหลักสูตร
สนับสนุนให้มีการวิเคราะห์หลักสูตร และการวางแผนการนิเทศเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษา และควรมีการสนับสนุน ส่งเสริมให้มีการตรวจสอบจุดมุ่งหมายของการนิเทศการพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษาให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และด้านการนิเทศสื่อการเรียน
การสอน ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการนิเทศตรวจสอบ ประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้อง
เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีความหลากหลาย กระตุ้นและ
ส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อการเรียนการสอน จัดให้มีการทำสื่อและเครื่องมือนิเทศสื่อการเรียนการสอนสำหรับ
ส่งเสริมคุณภาพการศึกษา

การอภิปรายผล

หากพิจารณาเป็นรายด้านสามารถสรุปได้ ดังนี้ ด้านการนิเทศการพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ สถานศึกษาได้จัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรมด้านการนิเทศการพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ($\mu = 4.66$) รองลงมา คือ สถานศึกษาได้มีการกำกับติดตามและนิเทศการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรมในการนิเทศการพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ($\mu = 4.60$) และสถานศึกษาได้จัดทำรายงานผลการตรวจสอบ ประเมินผลด้านการนิเทศการพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาต่อผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครู และหน่วยงานต้นสังกัด ($\mu = 4.58$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ สถานศึกษาได้จัดทำและใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้เหมาะสมและสอดคล้องกับการนิเทศการพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ($\mu = 4.34$)

ด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ สถานศึกษาได้จัดทำรายงานผลการตรวจสอบ ประเมินผลด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอนต่อผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครูและหน่วยงานต้นสังกัด ($\mu = 4.74$) รองลงมา คือ สถานศึกษาได้มีการร่วมวิเคราะห์ วิพากษ์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา และประเมินผลการนิเทศการจัดการเรียนการสอนเพื่อหาแนวทางการพัฒนา นำผลการประเมินที่ได้ไปปรับปรุงแผนการนิเทศการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ($\mu = 4.72$) และสถานศึกษาได้จัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรมด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอน ($\mu = 4.64$) ตามลำดับ และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ สถานศึกษาได้จัดสรรทรัพยากร จัดสิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือ เครื่องใช้ อย่างพอเพียงกับความต้องการในการดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรมในการนิเทศการจัดการเรียนการสอน และสถานศึกษาได้กำหนดแนวทางการตรวจสอบ ประเมินผลการนิเทศการจัดการเรียนการสอน ($\mu = 4.38$)

ด้านการนิเทศสื่อการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ สถานศึกษาได้จัดทำรายงานผลการตรวจสอบ ประเมินผลด้านการนิเทศสื่อการเรียนการสอน การใช้สื่อและการผลิตสื่อต่อผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครู และหน่วยงานต้นสังกัด ($\mu = 4.74$) รองลงมา คือ สถานศึกษาได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย หรือตัวชี้วัด กำหนดขอบข่ายของการนิเทศสื่อการเรียนการสอน การใช้สื่อและการผลิตสื่อ ($\mu = 4.72$) และสถานศึกษาได้กำหนดแนวทางการตรวจสอบ ประเมินผลการนิเทศสื่อการเรียนการสอน การใช้สื่อและการผลิตสื่อ ($\mu = 4.58$) ตามลำดับ และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ สถานศึกษาได้มีการกำกับติดตามและนิเทศการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรมในการนิเทศสื่อการเรียนการสอน การใช้สื่อและการผลิตสื่ออย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ($\mu = 4.34$)

ด้านการนิเทศการวัดผลประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ สถานศึกษาได้จัดทำและใช้เครื่องมือ

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้เหมาะสมและสอดคล้องกับการนิเทศการวัดผลประเมินผล ($\mu = 4.74$) รองลงมา คือสถานศึกษาได้มีการร่วมวิเคราะห์ วิพากษ์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา และประเมินผลการนิเทศการวัดผลประเมินผล เพื่อหาแนวทางการพัฒนา นำผลการประเมินที่ได้ไปปรับปรุงแผนการนิเทศการวัดผลประเมินผลเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ($\mu = 4.62$) และสถานศึกษาได้กำหนดแนวทางการตรวจสอบประเมินผลการนิเทศการวัดผลประเมินผล ($\mu = 4.56$) ตามลำดับ และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือสถานศึกษาได้จัดสรรทรัพยากร จัดสิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือ เครื่องใช้อย่างพอเพียงกับความต้องการในการดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรมในการนิเทศการวัดผลประเมินผล ($\mu = 4.36$)

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ด้านการนิเทศการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาขาดการสำรวจสภาพการณ์ของการนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และขาดการวางแผน สนับสนุนให้มีคณะกรรมการการนิเทศการพัฒนาหลักสูตรขาดการวิเคราะห์หลักสูตร และขาดการวางแผนการนิเทศเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสถานศึกษา ขาดการตรวจสอบจุดมุ่งหมายของการนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

ด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาขาดการตระหนักในสำคัญของการนิเทศการจัดการเรียนการสอน และขาดการวางแผน ตรวจสอบ ประเมินผลการนิเทศการจัดการเรียนการสอนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง

ด้านการนิเทศสื่อการเรียนการสอน สถานศึกษาขาดการนิเทศตรวจสอบ ประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องเหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล และขาดการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีความหลากหลาย สถานศึกษาขาดการจัดหา จัดทำสื่อและเครื่องมือนิเทศสื่อการเรียนการสอนสำหรับส่งเสริมคุณภาพการศึกษา เช่น เอกสารทางวิชาการ หนังสือ คู่มือครู

ด้านการนิเทศการวัดผลประเมินผล สถานศึกษาขาดการกำหนดตัวชี้วัด เป้าหมายความสำเร็จของการนิเทศการวัดผลประเมินผลการศึกษา สถานศึกษาขาดการปรับปรุงงานการนิเทศ การวัดผลประเมินผลผ่านเครื่องมือและเทคนิควิธี ที่เลือกใช้ที่มีคุณภาพและขาดการตรวจสอบที่เป็นรูปธรรม สถานศึกษาขาดการจัดสรรทรัพยากร จัดสิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือ เครื่องใช้ อย่างพอเพียงกับความต้องการในการดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรมในการนิเทศการวัดผลประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

ด้านการนิเทศการพัฒนาหลักสูตร ควรมีการสนับสนุนให้สถานศึกษามีการสำรวจสภาพการณ์ของการนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมให้สถานศึกษามีการวางแผน สนับสนุนให้มีคณะกรรมการการนิเทศการพัฒนาหลักสูตร สนับสนุนให้มีการวิเคราะห์หลักสูตร และการวางแผนการนิเทศเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และควรมีการสนับสนุน ส่งเสริมให้มีการตรวจสอบจุดมุ่งหมายของการนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

ด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอน ควรมีการส่งเสริม สนับสนุน ตระหนักในสำคัญของการนิเทศการจัดการเรียนการสอน และมีการวางแผน ตรวจสอบ ประเมินผลการนิเทศการจัดการเรียนการสอนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง

ด้านการนิเทศสื่อการเรียนการสอน ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการนิเทศตรวจสอบ ประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องเหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีความหลากหลาย กระตุ้นและส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อการเรียนการสอน จัดให้มีการทำสื่อและเครื่องมือนิเทศสื่อการเรียนการสอนสำหรับส่งเสริมคุณภาพการศึกษา

ด้านการนิเทศการวัดผลประเมินผล ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีการกำหนดตัวชี้วัดเป้าหมายความสำเร็จของการนิเทศการวัดผลประเมินผลการศึกษา จัดให้มีการปรับปรุงงานการนิเทศการวัดผลประเมินผลผ่านเครื่องมือและเทคนิควิธีที่เลือกใช้ได้อย่างมีคุณภาพ และมีการตรวจสอบอย่างทั่วถึง สนับสนุนให้สถานศึกษามีการจัดสรรทรัพยากร จัดสิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือ เครื่องใช้อย่างพอเพียง กับความต้องการในการดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรมในการนิเทศการวัดผลประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรกำหนดนโยบายด้านการนิเทศการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของชาติให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้น
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ควรนำนโยบายด้านการถ่ายทอดประสบการณ์ความรู้ด้านการวางแผนเพื่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ริเริ่มสร้างสรรค์ไปสู่การปฏิบัติด้วยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ
3. สถานศึกษาควรตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์ วิพากษ์ และประเมินผลการนิเทศการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อหาแนวทางการพัฒนางาน นำผลการประเมินที่ได้ไปปรับปรุงแผนการนิเทศสถานศึกษาในคราวต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยในเรื่อง การติดตามผลการนิเทศการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องของโรงเรียนขนาดต่างๆ เช่น โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขยายโอกาส โรงเรียนขนาดใหญ่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 เป็นต้น
2. ควรมีการวิจัยในเรื่อง กระบวนการนิเทศการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องของโรงเรียนขนาดเล็กในบริบทของท้องถิ่นที่แตกต่างกัน
3. ควรมีการวิจัยในเรื่อง การศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *การปฏิรูปการศึกษา พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- เฉลิมเกียรติ วงษ์หาญศย์. (2551). *ความต้องการการนิเทศภายในของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 3*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. มหาสารคาม.
- จรัส ชื่นนิรันดร์. (2550). *การดำเนินการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. อุบลราชธานี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5. *กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการศึกษา*. (2560). *รายงานปฏิรูปการศึกษา การแก้ไขปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5*. เชียงใหม่: สำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). *ตัวชี้วัดการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *คู่มือศึกษานิเทศก์ : ชุดฝึกปฏิบัติการพัฒนาระบบนิเทศภายในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2546). *รายงานปฏิรูปการศึกษาต่อประชาชน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2560). *แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักฯ.
- _____. (2559). *สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักฯ.